

Doctoraatsproefschrift: Longitudinaal onderzoek naar de uitkomsten van zorgverlaters in Vlaanderen.

In deze nieuwsbrief vatten we de recente doctoraatsthesis van Laura Gypen (VUB) samen.

Inleiding

Omdat er is weinig bekend is over de uitkomsten van Vlaamse jongeren na uitstroom uit jeugdhulp verzamelde deze studie uitkomsten over hoe onze jeugdzorgverlaters het stellen en onderzocht het welke factoren geassocieerd zijn met deze uitkomsten. Het uiteindelijke doel is om de hulpverlening voor deze doelgroep te verbeteren.

Het proefschrift start met een samenvatting van de bestaande internationale literatuur. Daaruit blijkt dat jongeren met een plaatsingsverleden, in vergelijking met leeftijdsgenoten die niet uithuisgeplaatst zijn, na het verlaten van de zorg vaker lagere scholingsgraden behalen, vaker problemen hebben bij het vinden en behouden van een job en een lager inkomen hebben. Voorts gaan ze op jongere leeftijd zelfstandig wonen, zijn hun woningen vaker in slechte staat, zijn de jongeren vaker dakloos en hebben ze een minder goede mentale gezondheid dan leeftijdsgenoten uit de algemene populatie. Terugkerende factoren die geassocieerd zijn met deze resultaten zijn meerdere herplaatsingen, beperkte ondersteuning gedurende en na de plaatsing en een algemeen lager opleidingsniveau.

Methode

In 2015 werd in samenwerking met alle diensten van Pleegzorg Vlaanderen en met verschillende residentiële voorzieningen contact opgenomen met meer dan 1000 zorgverlaters die minstens twee jaar in pleegzorg of residentiële zorg verbleven en tussen hun 17 en 21 jaar uitstroomden. In 2016 vulden 364 Vlaamse zorgverlaters uit zowel residentiële voorzieningen (n = 172) als pleegzorg (n = 192) een vragenlijst in over verschillende levensdomeinen. De responsgroep was tussen 17 en 27 jaar oud bij de eerste meting. Van dezelfde steekproef vulden 175 zorgverlaters vier jaar later dezelfde vragenlijst in.

Naast plaatsingskenmerken en demografische gegevens focuste de vragenlijst op opleidingsniveau, tewerkstelling, inkomen, huisvesting en mentale gezondheid.

Resultaten en conclusie

In de Vlaamse steekproef werden slechts beperkte verschillen tussen zorgverlaters uit pleegzorg en residentiële zorg teruggevonden. Het lijkt dus niet zo zeer het type zorg dat de uitkomsten bepaalt, maar wel de specifieke zorg die geboden wordt. Jongeren uit residentiële zorg behalen significant lagere diploma's dan hun leeftijdsgenoten uit pleegzorg. Maar beide soorten zorgverlaters haalden in het algemeen minder goede uitkomsten dan leeftijdsgenoten uit de algemene populatie. Doorheen de tijd was er een significante verbetering op de domeinen tewerkstelling, inkomen, huisvesting, angst- en slaapproblemen. Vlaamse zorgverlaters haalden vaak betere uitkomsten dan verwacht in vergelijking met internationale studies. Onderwijsniveau bleek een belangrijke factor om de resultaten op het gebied van werk, loon en huisvesting te verbeteren. Het beperken van het aantal herplaatsingen en het bieden van individuele ondersteuning of therapie tijdens de plaatsing samen met nazorg zijn andere terugkerende factoren om de resultaten op bijna alle domeinen te verbeteren.

Mee te nemen naar de praktijk

Met betrekking tot begeleiding in het algemeen:

- Investeer in het ondersteunen van het behalen van een diploma
 - Dit kan bijvoorbeeld door een betere communicatie te installeren tussen scholen en pleeggezinnen en pleegzorgmedewerkers
 - Spreek met de jongeren over hun interesses en ondersteun hen om een juiste en gepaste studierichting te kiezen, laat hen mee beslissen over hun toekomst
- Beperk het aantal herplaatsingen
 - Dit kan bijvoorbeeld door blijvend in te zetten op extra ondersteuning, bijvoorbeeld door behandelingspleegzorg aan te bieden, in het bijzonder in het geval van gedragsproblemen
 - Bereid herplaatsingen zo veel mogelijk voor, bespreek het verloop van het traject met de jongere en geef hen waar mogelijk inspraak

- Investeer in extra ondersteuning gedurende de plaatsing
 - Ondersteuningsfiguren die stabiel blijven tijdens en na de plaatsing zijn belangrijk
 - Investeer waar aangewezen in extra ondersteuning van een psycholoog om negatieve ervaringen te verwerken en coping strategieën te ontwikkelen
 - Investeer in extra ondersteuning voor kinderen die geplaatst werden omwille van mishandeling, verwaarlozing en emotionele problemen, aangezien deze zaken geassocieerd waren met meer negatieve uitkomsten
- Bij ondersteuning van verschillende personen of diensten, zet in op voldoende samenwerking

Met betrekking tot uitstroom

- Ondersteun extra tijdens de overgang naar volwassenheid. De verlenging van de mogelijkheid tot voortgezette hulpverlening tot 25 jaar is alvast toe te juichen.
- Nazorg na uitstroom is belangrijk, herstructureer nazorg op een hoger niveau zodat het veld voor zorgverlaters transparant en overzichtelijk wordt
- Overweeg in te zetten op een mentorprogramma bij uitstroom
- Investeer in het creëren van een netwerk rond de jongeren al tijdens de plaatsing. De ontwikkeling van een groeiplan voor iedere jongere in de jeugdhulp vormt alvast een belangrijke aanzet. Voor meer informatie zie: Richtsnoeren overgang naar volwassenheid voor de jeugdhulp via deze [link](#).

Gebaseerd op Gypen, L. (2023). Exploring Outcomes of Care Leavers in Flanders: A Longitudinal Study. Doctoral Thesis: Vrije Universiteit Brussel.

Dit doctoraat bestaan onder meer uit de volgende artikels:

Gypen, L., Vanderfaeillie, J., De Maeyer, S., Belenger, L., & Van Holen, F. (2017). Outcomes of children who grew up in foster care: Systematic-review. *Children and Youth Services Review*, 76, 74-83.

Gypen, L., West, D., Stas, L., Verheyden, C., Van Holen, F., & Vanderfaeillie, J. (2022). The key role of education for Flemish care leavers. *Developmental Child Welfare*, 4(4), 253-269.

Gypen, L., Stas, L., West, D., Van Holen, F., & Vanderfaeillie, J. (2023). The longitudinal outcomes of mental health for Flemish care leavers. *Developmental Child Welfare*, 5(3), 112-137.

Gypen, L., Stas, L., West, D., Van Holen, F., & Vanderfaeillie, J. (2023). Longitudinal outcomes of employment, income and housing for Flemish care leavers. *Developmental Child Welfare*, 5(1), 36-58.

[Mail niet leesbaar? Klik hier](#) | [Uitschrijven](#)

Pleegzorg Kenniscentrum
 Stapelplein 28, 9000 Gent
 0800 30 181 | info@kenniscentrumpleegzorg.be

Sent by Sendtex